



PLANINSKI VESTNIK.

Glasilò
Slovenskega planinskega
društva.

V Ljubljani.

Julija 1901.

L. VII., št. 7.

K otvoritvi kočè na Krnu (2246 m).

Na Krn kliče Soška podružnica „Slovenskega planinskega društva“ in vabi planince k udeležitvi pri slavnostni otvoritvi*) kočè, ki jo je postavila nedaleč pod vrhom v ponosni višini 2000 m.

Pojdimo na Posočje, povzpne se nad bregove zelenomodre Soče k najmlajši društveni koči, da ji kumujemo ob nje blagoslovljenju. Zopet za praznik več v zgodovini mladega našega društva, zopet korak dalje v reševanju društvene naloge, ki nam velewa, da gradimo kočè na višinah, raz katere dobimo širji in razsežnejši razgled po slovenski svoji domovini.

Živahno delovanje, ki vrvi v našem društvu in ki je rodilo že polno prelepega sadu, diči tudi našo Soško podružnico. Maja meseca l. 1896. ustanovljena, je založila l. 1898. sklad za gradnjo kočè na Krnu in v petem letu svojega obstanka že izvršila svojo namero: dviga se že lani započeta, letos dograjena stavba na Krnu.

Onkraj Julijskih planin, v solnčnati Goriški imamo nov dom, novo zavetje za one, ki jih zvabi veselje v gore, ljubezen do planinskega sveta v veličastne višave.

In če smo lani ob tem času, zbrani ob novo otvorjeni Češki koči na severni strani Grintavskega pogorja, razvneli svoja srca ob pogledu na koroške naše pokrajine, posetimo letos Goriško in razširimo raz Krn svoje znanje o južni slovenski domovini. V tem tiči prelepi smoter našega društva, da vzbujà krepkejšè zanimanje za širno našo domovino, da nas vodi od kraja do kraja, kajti v vseh svojih delih nam mora postati domovina znana, ljuba, očarljiva.

V to pomozì tudi nova naša kočà, kočà na Krnu! Kličemo ji prav iz srca odkritosrčen planinski pozdrav. Bodi nam pozdravljena!

*) Program otvoritve je priobčen med „Društvenimi vestmi“.

Po švicarskih mestih.

Spisal dr. Vl. Foerster.

(Dalje.)

Meiringen.

Jutranji parnik nas spelje iz Interlakena po Brienskem jezeru. Jezero sega skoraj tja do Interlakena ter se izteka ob Interlakenskem vzhodnem kolodvoru. Visoko gorovje in skale obdajajo jezero, dolgo 14 km, široko $2\frac{1}{2}$ km. Železnice ni ob jezeru, ves promet opravljajo jezerski parniki.

Znamenit kraj ob jezeru je postaja Gießbach, nazvana tako po potoku, ki drevi tu skokoma v jezero. S parnika je videti le sedmi, najnižji skakalec, razgled na šest višjih, ko čreda ovac se premetavajočih je okupiral Gießbachenski hotel. S hotelske terase je najboljši razgled na slikovito vodopadno skupino, visoko 300 m.

Tem vodopadom slični so iz Meiringena dostopni Reichenbachenski vodopadi v trojni višini. Vzpenjača vozi ob njih zvedavega potnika tja do najvišjega, ki škropi vodo daleč naokrog ko rakete skozi dušeci zračni pritisk.

Vodopadov je v tem kraju mnogo; videti jih je, kamor se oko ozre. Tako padajo nad Meiringenom, kamor nas je naš potni spored dovedel, kar trije potočki raz skale nizdoli, ustvarjajoč kraju slikovito ozadje. Bili so pač že marsikdaj v škodo, ko so povzročili škodonosne povodnji.

Meiringen na vznožju Hasliberga sluje kot znano letovišče. L. 1891. je popolnoma pogorelo, danes se tembolj ščeperi s svojimi novimi stavbami. Meiringen je središče rezbarstva, domačega obrta, ki je v Švici zelo razširjen. Meiringen je izhodišče železnici črez Brünig, ki nas popelje proti Lucernu. Obkrožuje ga reka Aara, ona reka, ki se izteka v Briensko jezero, teče skozi Interlaken ter se naposled izlije v Thunsko jezero. Z Aaro smo se seznanili že v Bernu, saj je ona, ki obtoka poluotok, na katerem je zgrajen Bern. Še preje smo se z njo srečali v Solothurnu, odkoder nima več daleč do Rena, s katerim se končno združi na severu Švice.

Tu v Meiringenu nudi Aara, široka, mogočna reka, še poseben igrokaz potniku: obiskati nam je njene bližnje, pol ure oddaljene proslavljene tesni. Prihaja pa Aara iz Bernskih ledenikov tam blizu Grimselskega prelaza, kjer vrši v skoku raz višino 70 m v divje globeli, to je prekrasni Handeckfall. Skozi Haslithal dospeva v šumnih skakaleih do Meiringena po že omenjenih Aarenskih tesneh (Aareklamm). Trdo se ji je bilo boriti, da je predrla silne skalnate oklepe. Kakor izpod zemlje stopi Aara iz tesni, v katere ne moremo drugače nego skozi dolg tunel, ki je vsekan v skalo. Tunel se končava v pečinah, ki so zožene v mračen hodnik. Polagoma se razstopijo hladne in gole te stene v 1400 m dolg predor, skozi katerega teče Aara. Nedaleč od vhoda šumi v Aaro raz skalo slap. Hodi se po Aarenskih tesneh le po železnih galerijah, vzdanih v skalnato steno ob vsej njih dolžini, kajti reka zavzema cele tesni po vsej njih širini ter sega z obeh strani tja do skalnatih sten.

Nočem tajiti, da je vtisk Aarenskih tesni velik. Mogočnost tu vlada in resnoba trde narave. A živo so mi prihajale na misel naše Vintgarske tesni, slikoviti, ljubeznivi naš Vintgar. Primerjajoč oboje tesni, sem dal Vintgarju prednost.

Zaman sem iskal v Aarenskih tesneh divnih boj, ki jih ustvarja v Vintgarju zelena Radovina ob živahnem, razkošnem zigravanju z žuborečimi, bisernimi vali. Nad bistrim potokom pa štrle v strme višine pisane skale in stene in zeleni, bujni gozdovi. Da, zelenje in cvetje, razkošno planinsko cvetje je, kar daje Vintgarju prijazno lice, radost in življenje. Tega v Aarenskih tesneh ni, radosti ni v njih in ne življenja. Le gole, hladne, sive skale vidiš nad seboj, pod seboj pa široko belkasto reko. Oddahneš si, ko se ti nasmehne zopet po izstopu iz tesni zelena narava v solnčnem svitu.

No, zato pa imajo Aarenske tesni vendar na stotisoče letnih obiskovalcev, vsako uro pripelje nov vlak turiste v dolgih vrstah, naš Vintgar pa sameva s svojim nedosežnim krasom v tišini, ki jo le ob nedeljah prekine glasno veselje domačih izletnikov.

Pilatus.

Pilatus! Širokih pleč, impozanten, obdan z glorijsko znamenitega razgledišča, nas vabi, ko se pomikemo po železnici čez Brünig, čez 1004 m visok prelaz naprej v Lucernski kanton, v okrožje Štirikantonskega jezera. „Mons pileatus“ ga je nazval stari gramatik, nekdanj pa so mu pravili Frackmünd ali Frackmont, to je mons fractus. Res, raztrgan in razdrapan, izgleden v mogočne stebre, razsekan in razgrapan v divje prepade je naš stari Pilat.

Ljudska fantastična pripovedka nam razlaga ime drugače; trdi namreč, da se je na tej gori v malem, po leti usihajočem jezeru usmrtil Poncij Pilat! Druga pripovedka pravi, da je dal Tiberij Pilata usmrtiti, ko so našli pri njem Zveličarjevo suknjo, ki jo je nosil pod togo kot amulet, ki ga je varoval vseh nepravil. Usmrčenega Pilata so vrgli v Tiber. A Tiber se je razburil, nastale so grozne nevihte, ki so šele nehale, ko so Pilatovo truplo dvignili iz reke in ga prenesli v Galijo, kjer so ga vrgli v Rono. Pa tudi tu je mrlič provzročil grozne nevihte, in odnesli so zato truplo na goro, sedaj imenovano Pilatus, kjer so vrgli mrliča v že omenjeno jezero. In še danes baje straši tu ob jezeru na dan Velikega petka mrlič in blodi okoli obrežja. A kdor ga zagleda, mora še tisto leto umreti.

Pilatus slovi po izredno bogati flori; botanik najde na njem izdatno biro. Pašniki in planine ter mogočni gozdovi ga zaraščajo v spodnjih delih, a v zgornjih partijah je „von Felsen und Schroffen ganz rauch, hat viel Bruch und Schründen“, kakor ga opisuje stari Merian l. 1642. Okolici je glasnik dobrega ali slabega vremena; le če ostane Pilatu vrh v megli do popoldneva, se je nadejati slabega vremena. Tujcem je pa Pilatus znano razgledišče na velikanski alpski panorama. In zato so speljali nanj železnico.

V Alpnachstadu izstopimo, kraj Alpnachstadskega jezera, najjužnejšega izrastka onega križa, v katerega obliki se nam kaže krasno Štirikantonsko jezero. Tu ob obalih jezera se pričinja dvigati železnica na Pilata. Iz Alpnachstada (440 m) do vrha Pilata (2070 m) prepleza 1630 m v 1 uri 25 min. Tir je 4610 m dolg, srednji strmec znaša 38·1 %, največji pa 48 %. Zgradila sta železnico v letih 1886—1888 Ed. Locher in Ed. Guyer-Freuler iz Züricha. Stala je 2,012.000 frankov. Tir teče skoraj ves čas po površju, le skozi 7 malih tunelov, dolgih po 10 do 97 m, se pelješ. Lokomotiva in vagon sta združena. V vagonu je prostora za 32 oseb. Stroj goni par.

Velikanski je vtisk, ki ga nudi vožnja. Niže in niže upada pod nami jezerska gladina, nad katero se hitro dvigamo. Razgled se širi, bližnji in daljnji vrhovi prihajajo na vid, družec se v prelep alpski venec. Strmo se vzpenja pred nami zobčasti tir, vedno strmeje in strmeje zajedajoč se med skale in v stene, obrobene s sočnimi pašniki. Vožnja pa je varna; kajti avtomatične zavornice, ki zavirajo vsako poedino kolo in ki jih vsak dan pregledajo, zabranjujejo vsakršno nezgodo. V višini 1350 m se ustavi stroj na postaji Ämsigenalp. Tu se križa stroj z onim, ki prihaja od zgoraj. Tu je tudi vodovodno dvigalo, ki dviga vodo 700 m višje na vrh Pilata.

Bila je že temna, kaj mrzla noč, ko smo dospeli na vrh Pilata. Pogled v nižavo je obtičal na svetli, ko iz sto in sto biserov sestavljeni kroni, žareči iz temne globine: Lucern je to, Lucern v nočni razsvetljavi.

Hotel Pilatus-Kulm je združil nas potnike v luksuriozni obednici pri slastni večerji. Nad 200 gostov najde tu prostora v dolgih vrstah za omizjem. Ne pride ti niti na um, da se nahajaš v višini 2070 m, ko se giblješ v prostornem hotelu. V štiri nadstropja je zgrajen, nudeč udobnosti velikomestnega hotela. Koliko gostov da je že sprejel? Kdo ve! Pregled knjige za tujce — štirje mogočni folijanti so že popisani v dobi 12 let, kar obstoji hotel — nam priča o privlačni moči Pilatovi, odkar vodi nanj železnica. Ne zabimo pa, da tekmuje z njim zadnjih pet let bližnji Stausserhorn, in da vabi k sebi onkraj jezera proslavljeni Rigi že 30 let (od 1871. l.) ob enakih udobnostih tujce v svoje višine. Jasnejši nam je potem velikanski narodnogospodarski pomen, kakršnega so Švici gore, ki družijo ob sebi neštete tujce iz daljnega sveta.

Zgodaj zjutraj ob $\frac{1}{2}$ 5. uri stopamo še za mraka k 53 m višjemu razgledišču, nazvanemu prav žaljivo „Esel“ (2123 m). Tu se zbirajo, ki so dospeli prejšnji dan na Pilata, da uživajo ob solčnem vzhodu prekrasni razgled. Do 500 km obsežno obzorje dosega oko raz Pilata. Jezer vidimo odtod 14 in mnogo mest in vasi, raztresenih po globokih nižavah. V vsej krasoti leži pod nami fantastiško Štirikantonsko jezero, izza ozadja pa stopa v ogromnem krogu vsa armada švicarskih Alp ena poleg druge, vsaka ostro se razlikujoč od druge po značilnih svojih obrisih. Južno stran Švice markirajo najmogočnejše vseh Alp, Bernske Alpe. Proti jugovzhodu se jim pridružujejo Engelberske Alpe, Urenske planine, Tödijevo pogorje, na vzhodu pa Glarenske Alpe, na severovzhodu Appenzellske Alpe. Galerija švicarskih velikanov je to, in na njih veličastnih vrhovih se bele snežniki in ledeniki.

(Konec prihodnjih.)

Potovanje na severno slovensko jezikovno mejo.

Opisal Fr. Orožen.

(Dalje.)

Od Hude luknje vozi železnica skozi dolg predor, in kmalu smo blizu Valdeškega gradu, ki je že razvaljen. Pri Valdeku, kjer zapustimo Pako, prihaja do železnice cesta iz Vitanja, ki vodi med Kozjakom in Pohorjem čez višino pri Spodnjem Doliču. Na daljnem potu pridemo po ozki dolini do razvodja med Savo in Dravo pred Stražami, kjer krene železnica pod Sv. Lenartom proti severozahodu v Mislinjsko dolino, ki sega od izvira Mislinje do nje izliva v Mežo blizu Spodnjega Dravograda. V vzhodnem delu obkrožujejo to dolino odrasleki širokega Pohorja, v zahodnem delu pa vzhodne panoge Savinskih planin. Zemlja je po večjem rodovita, pri Pamečah pa bolj močvirnata. Posebne važnosti za prebivalce so veliki smrekovi in jelovi gozdovi v gorah ob Mislinji. Zatorej ima ta dolina veliko trgovino z lesom. Že pred otvoritvijo železnice so iz Mislinjske doline izvažali na leto nad 3000 vagonov gozdarskih proizvodov. Sedaj pa gotovo močno pospešuje izvoz raznih pridelkov državna železnica. Velik promet ima železnična postaja Mislinje, s katere vozi poseben vlak zjutraj v Spodnji Dravograd in zvečer zopet nazaj v Mislinje. V tej dolini je več znatnih tvornic, kakor n. pr. Zeilingerjeva tvornica za kose, katere neki izvažajo tudi v Malo Azijo in severno Afriko, tvornice za pohištvo, usnje, žreblje, lončeno blago, voščene sveče i. dr. Tudi dobivajo v Mislinjski dolini prav dober premog.

Od Mislinja vozi železnica v severozahodni smeri mimo stare cerkvice sv. Ahacija skozi postaji Dolže in Tursko vas proti Slovenjgradu. Ob desni železnice je Sv. Martin, odtod je še dva *km* do Slovenjgradca. Proti Slovenjgradu se dolina precej razširja, in z železnice imaš krasen razgled ob štajersko-koroški meji na goro sv. Uršule (1696 *m*) ob levi. Ta gora je malone osamljena in nadkričuje sosednje gore v precejšnji razdalji. Na desni je Velika Kopa (1542 *m*), najvišji pohorski vrh. Malo pred Slovenjgradcem je Stari trg, kjer je župnikoval in umrl naš slavni stari-noslovec Davorin Trstenjak. Sredi 15. stoletja je bil pa tu župnik slavni zgodopisec in tajnik cesarja Friderika III. Enej Silvij, po rodu Italijan. Dobival je pravzaprav le dohodke te župnije, živel je pa na Dunaju. Enej Silvij je postal papež in se nazival Pij II. Pripoveduje se, da je prišel nekoč v Rim tega papeža obiskat kmet iz starotrške župnije. Pri avdijenci kmet običajno papežu poljubi šolen, a papež ga sune s šolnom v nos. Nato pa kmet odvrne: „Oni so še zmerom stari šaljivec ko prej“. Blizu Starega trga je Farskyjev premogokop.

Slovenjgradec (409 *m*) je med odrasleki Pohorja in gore sv. Uršule ob Mislinji. Mestu na zahodu je grad s cerkvico sv. Pankracija in v bližini gradova Rothenthurm in Lehen. Slovenjgradec je izhodišče za mnoge izlete v okolico, na Pohorje in Sv. Uršulo. Za Rimljanov je stalo na mestu sedanjega Slovenjgradca rimsko mesto Collatio, važna postaja ob cesti, ki je vezala Celejo (Celje) in Virunum (pri Celovcu). V srednjem veku okoli l. 1100. je imel v posesti grad in mesto grof

Weriand de Graz, pozneje pa meranski grofje, ki so to posestvo l. 1251. podarili oglejskemu patrijarhu. Patrijarhi so dajali Slovenjgradce, ki je dotlej pripadal Koroški, raznim rodbinam v fevd in končno l. 1362. avstrijskemu vojvodi Rudolfu IV. Ustanovitelju. Mesto si je polagoma pridobivalo razne pravice. Mnogo je trpelo po Madjarih in Turkih in je bilo malo časa l. 1810. v francoski oblasti. Slovenjgradčani so se ustavljali Francozom, ki so vsled tega ustrelili dva meščana. L. 1811. je pogorel velik del mesta. Leta 1848. je imelo mesto narodno stražo, ki je brojila 4 častnike, 13 podčastnikov in 68 mož. Sedaj je mesto sedež okrajnega glavarstva, ki obsega poleg slovenjgraškega tudi šoštanjski in marenberški sodni okraj. L. 1899. otvorjena nova železnica pomore gotovo tudi Slovenjgradcu do boljšega razvoja.

Severno od Slovenjgradca se precej zožuje Mislinjska dolina, pa kmalu zopet razširja. Na desni strani opaziš na gričku Troblje in v dolini Pameče, severno od te vasi Sv. Ano (756 m) in pa Sv. Petra z veliko romarsko cerkvijo. Na levi strani ceste je Sv. Janž pri Spodnjem Dravogradu. Tu uzreš tudi dravograško proštijo in nad njo razvaline starega Kuenburškega gradu. Na koncu Mislinjske doline smo. Mislinja se tu izliva v Mežo, ki izvira na Olševi v Savinskih planinah, teče v daljnem teku med goro sv. Uršule in Pečicami in meji približno 3 km daleč pred izlivom v Dravo pri Spodnjem Dravogradu Štajersko in Koroško.

Spodnji Dravograd (364 m) je važna železniška postaja, ki vodi iz Maribora čez Celovec in Beljak v Franzensfeste do Brenerske železnice na Tirolskem. Železnica Celje-Spodnji Dravograd pa je podaljšana skozi Labodsko dolino na Gorenje Štajersko do Zeltwega. Železniška postaja je na Štajerskem in po mostu čez Dravo v zvezi z enakoimnim koroškim trgov. Tu sva pristopila na koroški vlak, ki je vozil proti Mariboru. Železnica gre do Maribora po Dravski dolini, ki je največja podolžnica v Avstrijskih Alpah. Drava prihaja na Štajersko najprvo z desnim bregom pri Spodnjem Dravogradu, z levim bregom pa šele blizu Vrat in teče po ozki dolini med razrastki Pohorja in Golovca do Mutenskega polja, ki sega od Spodnje Gortine do Mute ob levem dravskem bregu. Severno od Vrat je Perniška gora, na kateri je župnija Pernica (1060 m). To cerkev omenja lavantinski škof Leonhard in pravi, da je l. 1510. blagoslovil cerkev, katero so opustošili Turki in sicer najbrž l. 1494. Perniška gora sega z vznožjem do Drave in je zadnji odrastek Golovca. L. 1532. so Turki poplenili in opustošili avgustinski eremitski samostan na Muti. Železniška postaja Vuzenica je ob desnem bregu in važno skladišče za plavičarje, ki vozijo po Dravi. Nad Dravo se vzdigujejo razvaline starega gradu, kjer so nekdanji bivali vuzeniški grajščaki. Vzhodno od Vuzenice je Marenberško polje med Gorenjo in Spodnjo Vižingo. Zapustila sva železnico na postaji Vuhred-Marenberg ter krenila ob Dravi navzgor do broda, ki nas je pripeljal na levi dravski breg. Odtod je po tratih in polju pol ure do Marenberga.

Marenberg (371 m) je precej velik trg na severu Marenberškega polja. Ob začetku ceste čez Radovino je lep grad, postavljen v 18. stoletju. Nad tem gradom je pa napol razvaljen neki že l. 1221. ustanovljeni plemenitaški nunski samostan. Ustanovili sta ta samostan vdova in hčerka

Seyfrieda Marenberškega, katerega je dal usmrtiti češki kralj Otokar II. Cesar Jožef II. je l. 1781. odpravil tudi ta samostan. Pri tej priliki so napravili mnogo umotvorov in le malo jih rešili za župno cerkev. Nad prostranim trgom se vzdigujejo na šilasti skali razvaline starega marenberškega gradu, kjer je bival Seyfried Marenberški. Ta je ležal bolan v postelji, ko je skozi Marenberg potoval češki kralj Otokar II., in ni mogel priti v trg, da bi osebno pozdravil Otokarja. Otokar sploh ni zaupal štajerskim plemenitašem in je zvijačno ujel Seyfrieda Marenberškega, katerega je dal v Pragi grozno mučiti in usmrtiti. Vdova in hčerka Seyfriedova sta potem vstopili v ta samostan, in vdova je bila prva prednica tega samostana. Edini sin umorjenega Seyfrieda je maščeval svojega očeta ter baje skupno s Stubenbergom umoril Otokarja II. v bitki pri Jeden-speugnu na Moravskem polju.

Od Marenberga je črez Radovino (Radel) do Ivnice (Eibiswald) tri ure hoda. Cesta veže Spodnje in Srednje Štajersko in vodi od Marenberga v umetnih ključih, po večjem zelo strmo, poldrugo uro na sedlo (670 m). Dohajala sva voznike, ki so vozili z močnimi konji prazne vozove le z velikim naporom navkreber. Malone vzporedno s to gorsko cesto teče na zahodu po dolini Radovina, ki prihaja od Sv. Lovrenca, preteka najbolj jugovzhodno se razprostirajočo Golovško panogo, moči Marenberško polje in teče po kratkem teku v Dravo. Poleg potoka vodi tudi steza, početkom zložno, potem pa zelo strmo na sedlo, s katerega imaš krasen razgled. Vendar pa si po stezi ne prikrajšaš mnogo pota. Mogočno se dviguje jugo-jugovzhodno od sedla na vrhu cerkev Sv. treh kraljev (823 m). Črez to sedlo so se l. 1532. vračali Turki proti Dravski dolini ter jo plenili in pustošili. Do sedla še govore slovenski. V tem delu gre jezikovna meja nekoliko proti vzhodu po Kozjakovem grebenu, potem pa po njega severnem pobočju navzdol ter prihaja pri Arvežu na severno vzhodje tega pogorja. Na Radovinskem sedlu je troje napisov, in sicer: „Bezirkshauptmannschaft Deutsch Landsberg“, „Bezirk Eibiswald“ in na tretjem drogu slovenski napis: „Občina Sv. Janž“. To je zadnji slovenski napis. Ko prekoračiš sedlo, ne slišiš več slovenske govorice. Nagovoril sem nekaj ljudi slovenski, a debelo so me pogledali ter dali nemški odgovor, ki se ni strinjal z mojim vprašanjem. Tako sem bil uverjen, da ne razumejo slovenski. Od sedla do Ivnice je še poldrugo uro. Cesta ni tako strma kakor oni del od Marenberga na sedlo, in zadnje pol ure hodiš po lepi dolini. Radovinska cesta dela mejo med Golovcem in slovenskim obmejnim pogorjem Kozjakom. Zatorej hočem o tej priliki nekoliko izpregovoriti o tem pogorju.

Kozjak*) (Posruck) v širšem pomenu se razprostira vzhodno od ceste, ki vodi od Marenberga v Ivnico, in meji na jugu ob Dravo do Maribora in na vzhodu do Dolenje Pesnice na državno cesto, ki pelje iz Maribora v Gradec. Nadalje loči Dolenja Pesnica Kozjak od Slovenskih gor, na severu pa sega do Dolenje Pesnice, Gorenje (arveške) Pesnice in Sekove do Ivnice. Razprostira se torej Kozjak v zahodnovzhodni smeri od Radovinskega sedla do Maribora. Domačini pa imenujejo „Kozjak“

*) „Kozjak“ nahajamo tudi severno od Dobrne na Spod. Štajerskem. Tudi gor in pogorij s sličnimi imeni najdeš več, kakor n. pr.: „Kozji hrbet“ pri Laškem trgu in pri Slovenjgradu (zahodnojužnozahodno) in Kozje pri Rimskih toplicah.

le vzhodni del tega pogorja s cerkvico sv. Duha na Ojstrem vrhu. Srednji del se imenuje Remšnik in zahodni del Radovina (Radel).*) V šentpavelskem tradicijskem kodeksu nahajamo v 13. stoletju kot fevd zaznamovan „VII curtilla ap Bossoack“ (to je: sedem dvorov na Kozjaku). Ime Bossoack je gotovo spakedrano iz slovenskega „Kozjak“.

V geološkem oziru pripada Kozjak po najnovejših raziskavah pragerskemu Pohorju, od katerega ga je v teku mnogih let siloma odtrgala Drava, ki si je napravila svojo strugo med Kozjakom in Pohorjem. Pohorski kristalinski skriljavce se razprostira od Brezja do Brestrnice zahodnosevernozahodno od Maribora in sega do slemena tega pogorja; izpod skriljavcev se na nekaterih krajih tudi kaže rogovača. Med Selnico in Sv. Ožbaltom pa nahajamo ob dravskem obrežju rulo (gnajs). Na severni strani Kozjaka so tercijarne plasti. Omenjeni geološki tvorbi pa ne pripada najvišji vrh vzhodnega dela tega pogorja v ožjem pomenu, kajti Ojstri vrh (907 m) je sestavljen iz apnenca.

Kozjak ima z gozdovi dobro zarasla pobočja in se spušča v strmih debrih proti Dravi, severno pobočje pa je večinoma precej zložnejše od južnega. Njega najvišji vrhunci segajo vobče do 1000 m višine in le redko više. Najvišji vrh je Kapunski vrh, ki meri 1049 m. Vrhunci so znani po krasnem razgledu, katerega uživaš z njih. Glavni hrbet ima zahodnovzhodno smer, in od njega se cepi več stranskih panog. Glavni hrbet gre čez Kapunski vrh (1049 m), Veliko Radovino (993 m), Sv. Pankracij (900 m), Remšnik (758 m), Sv. Duh (907 m), Jarčev vrh (966 m), Sv. Križ (582 m) in Sv. Urban (595 m) in potem čez Rožboh in Leitersberg do državne ceste, ki veže Maribor in Gradec.

(Dalje prihodnjič.)

Društvene vesti.

Umril je dne 23. junija t. l. naš član g. **Ivan Gogola**, c. kr. notar in predsednik notarske zbornice v Ljubljani. Vzornemu rodoljubu, ki si je na narodnogospodarskem polju pridobil obilo zaslug, ohranijo tudi slovenski turisti blag spomin.

Ponesrečil se je dne 11. t. m. na planini Kleku v Triglavskem pogorju upokojeni magistratni tajnik g. **Ivan Jan**. Našli so ga v prepadu z razbito črepinjo in polomljenimi udi pod Bratovljo pečjo, s katere je padel kakih 400 m globoko. Zasedil ga je slučajno neki pastir, ki je hitel nesrečo naznaniti v Gorje, kamor so truplo prepeljali in ga v nedeljo dne 14. t. m. ob veliki udeležbi inteligence in priprostega ljudstva pokopali na ondotnem pokopališču. Dr. Jan je bil tamošnji domačin ter obče poznan in priljubljen. Ljubil je naravo že izza mladih let ter si že kot srednješolski dijak ogledal vse prirodne lepote in znamenitosti. Kdor pozna ondotne kraje, se ne bo čudil, da se je čut za naravno lepoto v njem že tako zgodaj zbudil in razvil. Ako stopiš na Hom, pod katerim stoji drja Jana rojstna vas Podhom, zagledaš pred seboj vso ono veli-

*) Na Latzovem zemljevidu iz leta 1561. („Typi chorographiei provinciarum Austriae“) je na listu „Ducatus Stirae Marchiae“ zaznamovan Radl M(ons).

častno sliko, ki jo Prešeren opeva v svojem „Krstu pri Savici“. Pokojni dr. Jan je pa bil tudi zelo praktičen ljubitelj narave. Bil je sadjar, da mu ga ni bilo kmalu enakega. On in takratni gorjanski, sedaj šentviški učitelj I. Žirovnik sta storila toliko za povzdigo sadjarstva, zlasti za plemenitev zimskega sadja, da je gorjanski okraj v tem oziru gotovo prvi na Kranjskem. A ne samo za vzgojo sadja, ampak tudi za prodajo je skrbel pokojni dr. Jan. Marsikdo je po njegovem posredovanju izkupil lepe krajcarje za sadje, s katerim sam sicer ni vedel kam. Tamošnji gospodarji ga bodo bridko pogrešali in še dolgo let cenili njegov nesebični trud. Žal, da sedanji rod še ne ve prav uvaževati njegovih zaslug. Dasi se je pokojni dr. Jan toliko gibal po naravi in vsako prosto uro preživel sredi nje, ni se ubranil moderni boleznì nevrasteniji, ki se mu je posebno vsled strašnih dogodkov ob potresu l. 1895. tako poostrila, da je moral iti v pokoj. Poskušal je proti tej strašni boleznì, rekel bi, vsa sredstva, kar jih je izumila znanost, pa ni je našel pomoči. L. 1900. je odšel na planino Klek ter tam, živeč sredi veličastne gorske prirode čisto po načinu planinskih pastirjev, iskal in, kakor je sam menil, tudi našel zdravje. Na isti način kakor sebi je hotel pomagati tudi drugim. Nameraval je osnovati zdravilišče za nevrastenike. Ker je pri poskusu, da uresniči svojo namero, doživel mnogo razočaranja ter naletel ne samo na apatijo, ampak naravnost na nasprotstvo skoro povsod, kamor se je bil obrnil, lotila se ga je zopet nevrastenija. In zopet je šel zdravja iskat na Klek, a ta pot mu je, žalibog, dal zdravila za vselej — edino rešiteljico vsake boleznì, blede smrt. Pri svojem načrtu za zdravilišče se je oziral tudi na turistično ter nameraval na več planinah postaviti kočice ne samo za svoje bolnike, ampak tudi za druge turiste. Hotel je sploh delovati sporedno s „Slov. plan. društvom“, čigar član je bil več let in čigar podjetja je povsod pospeševal. Pokojni dr. Jan je bil jako blaga in nesebična duša, prijeten družabnik in iskren rođoljub v pravem zmislu besede. Vsakdo, kdor ga je poznal, mu gotovo ohrani časten in prijazen spomin.

Novi člani.

Osrednjega društva:

- Gosp. Plasar Vinko, posestnik v Radečah pri Zidanem mostu.
 „ Bertl Edvard dr., zdravnik v Ljubljani.
 „ Golob Fran, kanclist trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.
 „ Toplak Jak. dr., c. kr. sodni tajnik v Ljubljani.
 „ Višnikar Fr., c. kr. dež. sod. svetnik v Ribnici.

Radovljiske podružnice:

- Gosp. Kapus Adolf pl., župan v Kamni gorici (ustanovnik).
 „ Novak Janez, dekan v Radovljici (ustanovnik).
 „ Burja Anton, trgovec in posestnik v Bledu.
 „ Dernič Ivan, stavbni podjetnik v Radovljici.
 „ Lazar Luka, posestnik v Kamni gorici.
 „ Paulin Alfonz, c. kr. profesor v Ljubljani.
 „ Pavlin Alojzij, akad. kipar v Radovljici.
 „ Širovnik Ivan, c. kr. sodni kanclist v Kranjski gori.
 „ Žilih Josip, c. kr. profesor v Kopru.

Ziljske podružnice:

- Gosp. Kukačka Jožef, provizor na Sv. Višarjah.
 „ Kavčič Jožef, organist na Sv. Višarjah.
 Gdčna Male Neža na Sv. Višarjah.

Gosp. Apih Jožef, c. kr. profesor v Celoveu.

„ Wutti Matija, posestnik na Ločilu.

Darila. Osrednjemu društvu: Gd. dr. Vinko Gregorič lekarno za silo za Aljažovo kočo in g. M. Leustek vsa zdravila za to lekarno. — Radovljiški podružnici: Za gradnjo mostiča črez Savo in poti preko Vidoveca: Visoko železniško ministrstvo 200 K, gospa Josipina Hotschewar v Krškem 100 K; g. Anton Hlava, c. kr. nadporočnik v ev. v Kamni gorici, 50 K; g. prof. Peter Novak v Terezijanišču na Dunaju 20 K; g. Silv. Pesiak in Fran Žvan v Kamni gorici po 10 K; g. Udir, načelnik gasilnega društva v Kamni gorici, 4 K. Razen tega posestniki iz Mišač, Lipnice in Mošenj mnogo hrastov in smrek. — Ziljski podružnici: Slov. posojilnica v Klečah na Koroškem 30 K. — Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Otvoritev koč na Begunjščici. „Radovljiška podružnica“ otvori slovesno v nedeljo dne 28. t. m. Tomčevo kočo na Begunjščici. Spored je sledeči: Prejšnji večer zbirališče v gostilnici g. Avsenika v Begunjah. V nedeljo ob 8. uri sv. maša v Begunjah. Po maši odhod na Poljško planino, kjer stoji nova koč. Ob 10. uri dopoldne slovesna otvoritev koč. Ob 1. uri skupni obed v gostilnici g. Avsenika v Begunjah. Pri obedu bo svirala radovljiška godba. Popoldne koncert slov. pevskega zbora blejskega pod vodstvom gosp. nadučitelja Fr. Rusa na vrtu g. Šturmove restavracije v Poljčah. Vstopnina h koncertu 50 h.

Iz Begunj ali iz Poljč do koč je pičli dve uri hoda, od koč do vrha tudi dve uri. Begunjščica slovi po svoji krasni in bujni flori, ki je za Črno prstjo v naših gorah prva. Zlasti je vse polno pečnic in murk, in to prav ob stezi ves čas od koč do vrha.

Turisti, ki nameravajo na vrh, naj se zbero v soboto zvečer v gostilnici g. Avsenika v Begunjah.

Otvoritev koč na Krnu se bo slovesno vršila dne 5. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne. Za udeležnike s Kranjskega je naslednji spored: Dne 3. avgusta (v soboto) iz Ljubljane z opoldanskim vlakom do Leseč. odtod na vozech mimo Bleda in skozi Bohinjsko dolino naravnost dopod Savice, a dalje peš na planino Govnjači (3 ure). Tu prenočevanje. V nedeljo, dne 4. avgusta, odhod s planine ob 6. uri zjutraj preko Bogatina in Kuka črez Gracijo na planino Dumlje, kjer je krasno jezero; odtod na planino Polje in do nove koč na Krnu (8 ur). Vsa pot je zložna in brez nevarnosti. Izletniki s kranjske strani in češki turisti prenoče v novi koči. Dne 5. avgusta (v ponedeljek) polazek na vrh Krna ($\frac{3}{4}$ ure), potem ob 10. uri otvoritev in blagoslovljenje koč. Povratek isti dan opoldne po istem potu do planine Govnjači, kjer zopet prenoče izletniki. Dne 6. avgusta zjutraj ob 6. uri odhod s Planine k izviru Savice, ogled slapa, a potem na vozech v Boh. Bistrico, kjer bo skupni obed. Iz Bistrice do Leseč in z večernim vlakom v Ljubljano. — Reditelj izleta bo g. Miha Verovšek.

Izletniki iz Tolmina prenoče na Slemenu, iz Kobarida in Bolca v Krnski vasi, Drežnici, oziroma na podkrnskih planinah.

Udeležnikom s Kranjskega se je oglasiti pri osrednjem odboru Slovenskega planinskega društva v Ljubljani do nedelje 28. t. m., udele-

žencem s Primorskega pa pri načelništvu planinske podružnice v Tolminu.

Za živež in pijačo bo le v koči poskrbljeno; provijant, kar ga bo treba po poti, si mora vsak izletnik sam s seboj vzeti.

Izlet na Menino planino priredita skupno Kamniška in Savinska podružnica v nedeljo, dne 18. avgusta t. l. Odhod iz Gornjega grada in Gorenjega Tuhinja ob 8. uri zjutraj. Vino se bode dobilo v Gornjegrajski koči, drugi provijant naj vsak sam s seboj prinese. Udeležniki naj se oglasijo do 15. avgusta pri g. Francu Kocbeku, nadučitelju v Gornjem gradu. Opomni se še, da se vina priskrbi le za oglašene izletnike. Na mnogobrojno udeležbo vabita obe podružnici.

Kranjske podružnice izlet v Bohinj in na Črno prst dne 29. in 30. m. m. je nadkrilil vse prejšnje. Nad 20 članov (nežni spol je bil sedaj še močneje zastopan) se je udeležilo prekrasnega potovanja. Vsi so prenočevali v dobro preskrbljeni Orožnovi koči. Zjutraj je pohitela vsa družba do vrha, kjer se je divila prekrasnemu razgledu do nekako 6 $\frac{1}{2}$ ure, potem pa se je napolila navzdol. Večina izletnikov se je po sv. maši v Boh. Bistrici odpeljala na vohoz k jezeru, odkoder se je na večer vrnila v Lesce. —

Prihodnji izlet bode najbrže konec meseca avgusta ali v pričetku septembra na Triglav.

Izlet v Pekel in na Mrzlico dne 29. in 30. junija meseca t. l. je bil jako sijajen in je zadovoljil vsakega udeležnika. Jama Pekel je res znamenitost v Savinski dolini, in kadar bo dovršena, bo nenavadna privlačna moč za domačine in letoviščnike v Savinski dolini. Kapniki, kolikor jih je, so krasni, in prostori ob bobneči vodi velezanimivi. Zato iz srca želimo g. I. Kaču, ki je že toliko žrtvoval za to jamo, da se mu docela posreči nje uredba. Od Žalca do Pekla je nad 1 uro hoda. Mrzlica, kamor prispeš po jako prijetnem in zloznem potu, ob lepem pogledu na vse strani od Žalca v 3 $\frac{1}{2}$ ure, sicer ni odprla izletnikom razgleda v daljavo, a ker je bilo drugače ugodno vreme, se je obila družba kaj prijetno zabavala ob dobri štajerski kapljici, ob petju in godbi. Na Mrzlici je bilo tisti dan prav gorko vsakemu pri srečanju, sosebno pa tedaj, ko sta govorila g. I. Kač in dr. Tominšek o naši domovini. G. I. Kaču in njegovim sotrudnikom ter vsem Žalčanom in okoličanom prisrčna hvala za gostoljubje!

Češki kolesarji dospejo dne 10. avgusta na Trbiž, odkoder pozeleže na Sv. Višarje. Naslednje dni polete v Bled, Bohinj in na Jezersko do Češke kočice na Ravneh, a v Ljubljano se pripeljejo dne 16. avgusta popoldne. Ta dan bo njim na čast sestanek v „Narodnem domu“, drugi dan zvečer, ko se povrnejo iz Postojine, pa koncert. V nedeljo jih pogosti ljubljansko mesto v „Mestnem domu“. Dobrodošli, drago pobratimi, na Slovenskem!

Češka podružnica je našim Sokolcem, ki so se udeležili vseslovenskega telovadskega shoda v Pragi, v znak srčnih simpatij do slovenske zemlje in našega društva, podarila krasne šopke s trobojnimi vrpčami, na katerih je bil napis: „Český odbor S. P. D. Sokolům slovinským“.

Triglavska koča na Kredarici je letos še bolje oskrbljena nego prejšnja leta. Zlasti snažnost in ličnost v koči ugajata vsem turistom. Dva dunajska gosta sta jo imenovala naravnost hotel.

Vodnikova koča na Velem polju bode letos celi mesec avgust oskrbovana in založena s konservami in pijačo (z vinom in pivom). Nato opozarjamo se posebno vse one člane in nečlane, ki žele dalje časa prebiti na tej znameniti planini. Tudi nove žimnice in odeje dobi letos koča. V podstrešju se je priredila in opravila nova soba.

Mostič čez Savo pri Radovljici začne Radovljiška podružnica graditi prihodnji mesec. Kako zelo se zanimljejo Radovljičani in okoličani ter celo železniško ministrstvo za novo zvezo preko Save, pričajo dovolj zgovorno darila za ta mostič. Takemu dejanskemu zanimanju vsa čast in zahvala! Bodi v posnemanje vsem drugim krajem, kateri hočejo, da postanejo pristopni domačim in tujim turistom, ki nosijo denar! Ako bodo naši prelepi kraji tudi sami kar največ žrtvovali za občila, potem jih bode rado podpiralo Slovensko planinsko društvo ter jim naklanjalo tudi javno podporo.

Pot na Porezen (1631 m). „Soška podružnica“ je r d e e zaznamenovala 4 ure dolgo pot iz Cerknega na Primorskem na Porezen. Pot je zložna in jako razgledna. Na vodnatem Poreznu so planine za konje. Poreznu so sosedni: proti zapadu Črna prst, proti severu Rakitovec, proti vzhodu Blegaš. Gosp. dijaku A. B., ki je opravil markacijo, srčna zahvala!

V Planici pri Ratečah zgradi Radovljiška podružnica še letošnjo jesen kočo, prostorno kakor koča na Kredarici. Načrt zanjo je izdelal g. Al. Pavlin v Radovljici. Gospod Ivan Jalen v Ratečah se je izjavil, da podari ves potrebni les, odbor pa prevzame stroške za stavbo in opravo. Za velikodušno obljubo izreka odbor g. Jalenu najtoplejšo zahvalo. Razširjenje te koče v prekrasni dolini je postalo neobhodno potrebno, odkar se je število izletnikov po otvoritvi zavetišča l. 1899. tako zelo pomnožilo.

Za hidrografsko postajo na Sv. Joštu je c. kr. deželni hidrografski zavod dal ombrometer z vso potrebno pripravo, snegomer in toplomer. Slovensko planinsko društvo je pa preskrbelo natančen aneroidni barometer in vetrnico. Ako bode mogoče, se ta postaja razširi v vremensko opazovališče II. vrste. Opazovalec je tamošnji župnik, prečastiti gospod Šare.

Potovanje v Dalmacijo, Črno goro, Bosno in Hercegovino je Slov. plan. društvo preložilo na drugo leto, ker se je oglasilo samo 50 udeležnikov, a jih je bilo treba najmanj 80, da bi bilo potovanje v gmotnem oziru ugodno.

Izletnikom v Savinske planine na Štajerskem priporočamo gostilnice naših članov, in sicer:

v Rečici na Paki gostilnico na pošti (g. Jože Krajnc); — v Mozirju gostilnico na pošti (g. Anton Goričar) in hotel Tribučev (g. Srečko Tribuč); — na Ljubnem gostilnice g. Fr. Ks. Petka, g. Al.

Klemenška, pd. Režala, in g. Janeza Ermenca, pd. Ledeničarja; — v Lučah gostilnici pri Raduhi (g. Norbert Zanier) in pri Mežnarici (Ana Planinšek); — v Solčavi gostilnici g. Antona Herleta, pd. Vitežiča, in g. Kristijana Grmela, pd. Šturma.

Postrežba je povsod izvrstna. Povsod se dobe tudi sobe.

Turisti, podpirajmo v prvi vrsti le naše člane!

Cene vozovom iz Kranja na Jezersko. Enovprežni voz: do Povšnarja 6 K, do Fuchsa 8 K, do Kanonirja 10 K, do Jezerskega 12 K. — Dvovprežni voz: do Povšnarja 10 K, do Fuchsa 14 K, do Kanonirja 16 K, do Jezerskega 20 K. Veliki družbinski voz (za 8—10 oseb) stane do Jezerskega 24 K.

Vozove preskrbuje „Kranjska podružnica“ Slov. plan. društva, oziroma njen tajnik g. Fran Ks. Sajovic v Kranju.

Razne vesti.

Alpski muzej, ki ga namerava založiti v Pragi češka naša podružnica, kliče slovenskim turistom zopet v spomin s prošnjo, naj mislijo nanj pri vsaki priliki. Pošiljatve sprejema gosp. dr. Růžička (Praha — Kralj. Vinohradi, Korunní třída št. 9.). „Alpskemu muzeju“ naj se namenijo rudnine, okamenine, osušene rastline, narodopisni predmeti, fotografije in risbe hiš, zgodovinske posebnosti, pokrajine, noše i. dr. Vsakemu predmetu je pripisati kraj, odkoder pohaja. Vsak predmet se označi v muzeju z imenom darovalca. Pozivljemo vse zbiralce, amater-fotografe, botanike in mineraloge, naj se spomnijo pri razpolaganju s svojimi zbirkami češkega Alpskega muzeja! Ustrežejo s tem ne le bratom Čehom, marveč tudi naši deželi, ki najde v Alpskem muzeju v Pragi svetišče, ki naj ne da usahnuti plamenu vzajemne ljubezni, vzplamtele ob planinstvu med Čehi in Slovenci.

Silen plaz, kakršnega ne pomnijo najstarejši Ratečani, je pridrevel letošnjo pomlad v Planico. Sto let staro smreko, diko Planice, pod katero so izletniki ob predlanski otvoritvi kočee vedrili in kuhali, je razčesnil plaz meter nad zemljo in jo porinil skoraj dva metra naprej. Mlajše smreke je polomil kakor zobotrebec, kjer jih je dosegel, ter jih odnesel po 20 metrov od debla. Tudi več divjih koza je zgrabil in jih dalje drevil. Ena se je zateknila za roge na vejo nepodrte smreke. Večji del njenega okostja visi še sedaj tam gori, meso so ji pa oglodale gorske ptice. Tudi našo kočoo je prevrnil plaz, ne da bi jo bil podrł; to priča o solidnosti dela. Dvignilo jo je deset mož z velikim trudom zopet pokoncu.

V Bohinjski dolini bode letos zanimalo marsikoga tudi to, da so vsi orehi od najmlajšega do najstarejšega docela pozebli. Ni eno drevo ni pognalo več letošnjo pomlad — priča letošnje sicer kratke, a osobito proti koncu nenavadno mrzle zime.

Književnost.

Monografije o slovenskih planinah. Da objavlja „Alpský Věstník“, glasilo Češke podružnice, znamenito monografijo o Višjegorski skupini (Wischberg) iz peresa gosp. V. Růžičke, je našim bralcem že znano. Kakor poroča urednik Alpskega Věstnika, gosp. svetnik dr. Boh. Franta, si je zagotovil tudi daljšo monografijo o Mangartski skupini in monografijo o Julijskih Alpah. Monografije izidejo tudi v posebnih izdajah kot samostojni spisi, ki naj založe češko znanstveno literaturo o slovenskih planinah.

O Ivana Plantana potopisu „**Potovanje na Severni rtič**“, ki ga je bil lani priobčil naš list ter je izšel letos tudi v ponatisku, je prinesel „Ljubljanski Zvon“, v letošnji 4. številki to-le oceno: „Ta spis moramo prištevati najboljšim potopisom v našem jeziku. Gospod Plantan nam opisuje svoje potovanje na Severni rtič v lepem, popularnem jeziku. Živo se je zanimal za prirodne lepote nam tako oddaljene Skandinavije, imel pa je vedno odprte oči tudi za kulturne in narodopisne razmere severnih dežel. Najlepša partija v njegovih prirodnih slikah je opis viharja na morju. Te preopasne ure je opisal g. avtor z živahno fantazijo in dramatično dikcijo. Iz opisov velikih skandinavskih mest in njih visoke prosvete pa se slovenski čitatelj lahko nauči marsičesa. Če še omenimo, da je ves potopis osoljen z obilnim humorjem, smo povedali v bistvu vse, kar diči zanimivi Plantanov potopis. Rojaki, ki radi potujejo, naj bi g. Plantana posnemali in tudi opisovali svoja potovanja kakor on; saj se ta literarna stroka pri nas, žal, tako malo goji...!“

***Poziv!** Ker se je že večkrat pripetilo, da gg. dijaki, ki lazijo na Triglav, med potjo kamenje spuščajo, lučajo ali pa tako neprevidno hodijo, da se jim kamenje pod nogami ruši, jih resno prosimo, naj to opuste, oziroma previdneje hodijo, da ne povzročijo kake nezgode.*

Pri tej priliki jih tudi prosimo, naj takrat, kadar so drugi turisti v kočah, s kuhanjem s seboj prinesenih živil tako dolgo počakajo, da so drugi turisti odpravljeni. Tudi naj s kurjavo kolikor mogoče varčno ravnajo, ker so drva silno draga na Kredarici.

Jos. Pogačnik,

krojaški mojster v Radovljici št. 41.

priporoča svojo delavnico za izdelovanje raznovrstne obleke, zlasti najprimernejše turistovske in kolesarske.

Različno blago, in sicer najmodernejše ima vedno v zalogi.

Pravo naravno „Joštarsko“ sadno žganje, kakor hruševce, slivovce itd., posebno za turiste prikladno, prodaja samo


L. Benedik v Ljubljani
na Dolenjski cesti.

Pošilja po povzetju zabojeke s 3 litri (5 kg) in s 6 litri (10 kg) vsebine.

Avgust Agnola,

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Velika zaloga stekla, porcelana, zreal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo spadajočih predmetov.

 Najnižje cene. 

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela,

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni**.

FOTOGRAFIJA



je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo  papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin. 

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

J. Lozar

na Mestnem trgu št. 7.

priporoča svojo **bogato zalogo turistovskih sraje, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavrtnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.**

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Marija Plehan,

svečarica in lectarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63

priporoča svojo **veliko zalogo sveč** ter mnogovrstnega **medenega blaga** in **slaštic**.

Kupuje med v panjih in voskih.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, e. kr. dvornih založnikov.

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Karla Kavčeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16,

priporočata svojo veliko zalogo **planinske oprave**: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem raznovrstno **železno** za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in najnovejša plašča za turiste. Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

Firme na steklo in vsakovrstne druge **napise**, izvirne **diplome** in vsakovrstna **kaligrafska in litografska dela**

izdeluje umetniško in ceno

Vinko Novak,

umetni slikar in litograf na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani.

J. Bonač

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,

priporočam vladno svojo **trgovino s papirjem** in s pisalnimi potrebščinami. Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji **knjigovezni** izdelujem vezi preproste in najfinejše.

Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih **razglednic** po fotografijah. Imam veliko zalogo vedno najnovejših **razglednic**.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica **kartonaže** z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne **škatile**. Prekupnikom **velik** popust.